



Det kongelige Kommunal- og
regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Løten den 29.09.2006
Løpenr. 7424/06
Arkivkode 014
Saksbeh: WEOT

MELDING OM VEDTAK

De underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak fra møtet i

Formannskapet den 27.09.2006

SAK nr.94/06:

ENDRINGER I VALGLOVEN - HØRINGSUTTALELSE

Løten formannskap har følgende innspill til høringsnotat om endringer i valgloven:

Forslag 1:

Kommunen v/valgstyret sørger for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er manntallsført i kommunen, og som har bostedsadresse innenriks (unntatt Svalbard og Jan Mayen).

Formannskapets vurdering

Formannskapet har ingen merknad til selve forslaget.

Innføring av valgkort som en obligatorisk ordning har imidlertid en økonomisk konsekvens for kommunene, beregnet i høringsnotatet til totalt ca. 27 millioner kr. pr. valg. For Løten kommune vil utgiftene til avvikling av valg øke med ca. 40 000 kr. Det forutsettes at staten kompenserer for utgiften gjennom økt rammeoverføring til kommunene.

Forslag 2:

Forhåndsstemmeperioden skal avsluttes:

Innenriks: Siste torsdag før valgdagen.

Utenriks: Fredag en uke før valgdagen.

Formannskapets vurdering

En ser svært positivt på forslaget.

Forslag 3:

Frist for å søke om å få avgi stemme ved ambulerende stemmemottaking må ikke settes senere enn siste torsdag før valgdagen.



Formannskapetets vurdering

En ser svært positivt på forslaget.

Forslag 4:

Forhåndsstemmegivningene må være kommet inn til valgstyret innen kl.20 første tirsdag etter valgdagen.

Formannskapetets vurdering: Opptellingen slik den nå i praksis foregår i mange kommuner med elektronisk telling, innebærer at fintellingen er gjennomført, slik at protokollen og endelig valgresultat er klart i løpet av tirsdag. Endringen som er forslått vil forsinke valgresultatet og innebære mer tungvinte løsninger for kommunen. Flere kommuner har som oss etablert interkommunale løsninger om tellingen, noe som innebærer at opptellingen ikke fysisk skjer i den enkelte kommune. Da sent innkomne stemmesedler også må skannes for at protokoll og valgoppgjør skal bli korrekt, innebærer det at telling av sedler for den enkelte kommune må skje i flere omganger. Man får også mindre tid til å kvalitetssikre arbeidet med slutføring av protokoll mv. Ut i fra det lave antall stemmer som kommer inn i løpet av tirsdag mener vi at ulempen ved å endre på dagens frist er større en fordelene.

I Løten kommune kommer posten kun en gang om dagen, slik at fristen for når en forhåndsstemmegivning skal være kommet inn til valgstyret kan settes til kl. 10 på valgdagen.

Løten kommune støtter ikke departementets forslag om å forskyve fristen for når forhåndsstemmegivningen må være kommet inn til valgstyret.

Forslag 5:

Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg. Dersom velgeren ikke har legitimasjon, kan identiteten bekreftes av en annen person over 18 år som legitimerer seg.

Formannskapetets vurdering

Den første setningen er i samsvar med den praksisen kommunen følger. Det er følgelig ikke noe å bemerke.

Når det gjelder den andre setningen, er kommunen betenkt over å skulle praktisere en slik bestemmelse. Ordningen vil være lett å misbruke. En kontrollrutine der stemmemottaker fører journal over de som bruker ordningen, anses ikke å virke avskrekkende på velgere som kan tenke seg å jukse under valget. Når velgeren først er krysset av i manntallet, kan evt. feil ikke rettes opp.

Riktignok er det i Norge ingen plikt til verken å være i besittelse av legitimasjon eller å bære legitimasjon på seg. Voksne personer har imidlertid normalt med seg godkjent legitimasjon fordi dette er nødvendig i en rekke sammenhenger. En må gå ut fra at dette også gjelder innvandrere fra ikke-vestlige land siden disse må ha oppholdt seg en viss tid i Norge for å ha stemmerett.

Løten kommune mener følgelig at den andre setningen i forslaget skal utgå.

Forslag 6:

Foreløpig opptelling skal foretas ved manuell telling av stemmesedlene. Foreløpig opptelling av stemmesedlene kan likevel foregå ved edb-teknisk system dersom det benyttes et annet system enn ved den endelige opptellingen.

Formannskapetets vurdering

Kommunen har ingen direkte merknad til dette punktet.

Det kan likevel kommenteres at i praksis vil all foreløpig telling bli gjort manuelt fordi to uavhengige tekniske løsninger vil bli altfor dyrt og komplisert.

For øvrig vises til uttalelsen vedr. forslag 7.

Forslag 7:

Kontrolltelling av stemmesedlene pga. avvik mellom foreløpig og endelig opptelling skal foregå manuelt.

Formannskapetets vurdering

Løten kommune har ved valget i 2005 gjort den foreløpige opptellingen manuelt mens den endelige tellingen er foretatt elektronisk ved bruk av skannere. Kommunen har prøvd ut skannerne og programvaren på forhånd. Det har ikke vært avvik, utover det som normalt vil forekomme, mellom foreløpig og endelig telleresultat. Kommunen har følgelig vurdert dataløsningen som både sikker og ressurs- og tidsbesparende.

Alvoret i en situasjon der det forekommer skanner- eller programfeil som ikke oppdages, er opplagt. På den andre siden vil store kommuner som har tatt i bruk dataløsninger, neppe gå tilbake til manuelle rutiner.

Signalene fra staten på andre områder anbefaler da også bruk av elektroniske hjelpemidler i større grad.

For at det ikke skal bli stilt spørsmål ved valgstyrets arbeid i kommuner som bruker datateknologi under opptellingen, anbefales det at både skannere og programvaren underlegges en statlig godkjenningsordning, slik det for øvrig antydes i høringsnotatet.

Det vil normalt være mindre avvik mellom resultatet av den foreløpige og den endelige tellingen. Ett eksempel er sedler som legges i feil partibunke ved den foreløpige tellingen. Slik en forstår det, er det ikke denne situasjonen det tenkes på i forslag 7. For at det skal iverksettes kontrolltelling, som beskrevet i dette forslaget, må det foreligge betydelig avvik som kan ha årsak i enten rutinesvik eller systemfeil. Når avviket oppdages, er sedlene allerede telt 2 ganger, normalt både manuelt og elektronisk, (jfr. forslag 6). Også under en manuell telling kan rutinene svikte og resultere i betydelige feil. En manuell kontrolltelling, (jfr. forslag 7), utført av andre personer enn de som foretok den foreløpige tellingen, vil antakelig bringe klarhet i de fleste avvikssituasjoner. Løen kommune mener likevel at forslaget om et lovfestet krav om manuell kontrolltelling går for langt i å detaljregulere valgstyrets arbeid. Det er valgstyrets ansvar å legge fram et korrekt valgresultat. En situasjon der det foreligger betydelig avvik mellom resultatet av den foreløpige og den endelige tellingen, må analyseres og følges opp med "riktige" tiltak for å komme fram til et korrekt resultat. Det er valgstyret som må ha myndigheten til å bestemme hvilke tiltak som er best egnet til å bringe klarhet i en aktuell situasjon.

Løten kommune foreslår derfor at forslag 7 utgår.

En imøteser videre en statlig godkjenningsordning for elektronisk utstyr og programvare som kommunene bruker ved opptellingen av stemmer og valgoppgjøret.

Forslag 8:

Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på forhånd kan starte søndag før valgdagen.

Formannskapetets vurdering

Løten kommune har ikke noe å bemerke.

Det kan likevel kommenteres at det synes å være liten harmoni mellom dette forslaget og forslaget om at fristen for når en forhåndsstemmegivning må være kommet inn til valgstyret, skal være tirsdag etter valgdagen, kl.20.

ANDRE TEMA SOM DEPARTEMENTET ØNSKER HØRINGSINSTANSENS SYN PÅ.

1. *Kan skjæringsdatoen for manntallet forskyves fra 31.mai til 30.juni i valgåret uten at dette vil gjøre det vanskelig å sende ut valgkort?*

Formannskapetets kommentar.

Løten kommune vil, antakelig i likhet med de fleste andre kommunene, kjøpe valgkortene fra den leverandøren som blir valgt til å produsere manntallet. Vi har vært i kontakt med vår tidligere leverandør som sier at en forskyving av skjæringsdatoen ikke vil medføre problemer i forhold til klargjøring, trykking og utsending av valgkortene. Det er likevel en klar forutsetning at kravene til valgkortene foreligger i god tid på forhånd. Likeledes må Posten klare å få valgkortene fram i tide.

2. *Valg og politiske meningsmålinger:*

Problemstilling: Bør det innføres restriksjoner når det gjelder medienes adgang til å publisere meningsmålinger de siste dagene før valgdagen?

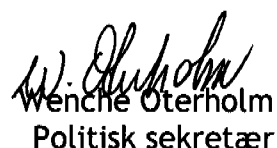
Formannskapetets kommentar.

Innføring av restriksjoner rundt publisering av partimålinger må veies opp mot ytringsfriheten som et bærende demokratisk prinsipp. Resultater av målinger i forkant til et valg, vil kunne påvirke hvordan grupper av velgere faktisk utøver velgergjerningen valgdagen eller under forhåndsstemmegivningen. Likeledes kan en tenke seg at enkelte målinger misbrukes av medier for å påvirke valgresultatet. Opp mot dette må man vurdere hensikten med å kunne vise målinger i forkant av valget.

Løten kommune kan ikke se noen store fordeler ved å kunne vise målinger tett oppunder valgdagen og mener derfor at det med fordel kan innføres restriksjoner i noen dager før valgdagen.

Rett utskrift.


Gaute Arneson
Rådmann


Wenche Oterholm
Politisk sekretær